

Trøndelag
fylkeskommune

REGLEMENT FOR FINANS- OG GJELDSFORVALTNING

Vedtatt i fylkestinget 27.02.2019, sak 14/19

Vedtatt av fylkestinget 27. februar 2019, FT-sak 14/19, i medhold av kommunelovens § 52 nr. 2, med forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning av 9. juni 2009.

Innhold

1. FINANSREGLEMENT FOR FYLKESKOMMUNEN	5
1.1 FORMÅL MED FYLKESKOMMUNENS FINANSREGLEMENT	5
1.2 RAPPORTERING	5
1.2.1 Tidspunkt for rapportering	6
1.2.2 Innhold i rapporteringen.....	6
1.2.3 Håndtering av avvik fra finansreglementet.....	6
2 Plassering og forvaltning av kortsiktig likviditet	7
2.1 FORMÅLET MED FORVALTNINGEN	7
2.2 GENERELLE RAMMER OG BEGRENSNINGER FOR FORVALTNINGEN	7
2.2.1 Finansielle derivater.....	7
2.3 FINANSIELL RISIKO	8
2.3.1 Likviditetsrisiko.....	8
2.3.2 Renterisiko	8
2.3.3 Kredittrisiko.....	8
2.3.4 Motpartsrisiko.....	8
2.3.5 Valutarisiko.....	8
2.3.6 Administrasjonsrisiko	8
2.4 RUTINER FOR RAPPORTERING	8
3 LANGSIKTIGE FINANSIELLE AKTIVA.....	9
3.1 FORMÅLET MED FORVALTNINGEN	9
3.2 GENERELLE RAMMER OG BEGRENSNINGER FOR FORVALTNINGEN	9
3.2.1 Finansielle derivater.....	9
3.3 FINANSIELL RISIKO	9
3.3.1 Likviditetsrisiko.....	9
3.3.2 Renterisiko	10
3.3.3 Kredittrisiko.....	10
3.3.4 Motpartsrisiko.....	10
3.3.5 Risiko i aksjemarkedet	10
3.3.6 Valutarisiko.....	10
3.3.7 Administrasjonsrisiko	10
3.4 RUTINER FOR RAPPORTERING	10
4 FORVALTNING AV GJELDSPORTEFØLJEN OG ØVRIGE FINANSIERINGSAVTALER	11
4.1 FORMÅL MED FORVALTNINGEN	11
4.2 GENERELLE RAMMER OG BEGRENSNINGER FOR FORVALTNINGEN	11
4.2.1 Finansielle derivater.....	11
4.2.2 Lånefondets rente og bufferoppbygging	12
4.3 FINANSIELL RISIKO	13
4.3.1 Likviditetsrisiko - refinansieringsrisiko	13
4.3.2 Renterisiko	13
4.3.3 Kredittrisiko.....	13
4.3.4 Motpartsrisiko.....	13
4.3.5 Valutarisiko.....	13
4.3.6 Administrasjonsrisiko	13
4.4 METODE OG RUTINE FOR OPPTAK AV LÅN	13
4.5 BENCHMARKING AV LÅNEPORTEFØLJEN.....	14
4.6 ØVRIGE FINANSIAVTALER.....	14
4.7 RUTINER FOR RAPPORTERING	14

5 FULLMAKTER	15
6 VEDLEGG.....	16
6.1 DEFINISJONER.....	16

1. Finansreglement for fylkeskommunen

Fylkestinget skal jf kommunelovens § 52, samt Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning, gi regler for fylkeskommunens finans- og gjeldsforvaltning.

Reglementet for finans- og gjeldsforvaltning, heretter kalt finansreglementet, skal gi de nødvendige rammer og begrensninger slik at fylkeskommunen på en optimal måte utnytter finansmarkedet til å oppfylle sine forpliktelser i henhold til gjeldende lovverk.

Reglementet skal, jf Forskriftens § 2, vedtas minst én gang i hver fylkestingsperiode.

Fylkesrådmannen vil vurdere om reglementet skal vurderes hyppigere.

Reglementet trer i kraft fra 01.01.2018 og gjelder inntil videre.

Fylkesrådmannen skal ha et bevist forhold til håndteringen av de ulike formene for risiko fylkeskommunen påføres i forbindelse med utøvelsen av finansreglementet.

De etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for Statens Pensjonsfond Utland, skal være retningsgivende for Trøndelag fylkeskommunes kapitalforvaltning. Fylkeskommunens kapital skal ikke plasseres i selskaper med en uakseptabel etisk profil.

Kjøp av finansielle tjenester er unntatt fra reguleringene om offentlige anskaffelser. Så langt det er praktisk gjennomførbart skal fylkesrådmannen innhente tilbud fra minimum 3 tilbydere ved disposisjoner utført i henhold til dette reglement.

I kapittel 6 Vedlegg gis en del definisjoner på begreper brukt i reglementet.

1.1 Formål med fylkeskommunens finansreglement

Den overordnede målsettingen i henhold til dette reglement er å til enhver tid sørge for at fylkeskommunen har tilstrekkelig likviditetsreserve for å dekke sine løpende forpliktelser. I de perioder likviditetssituasjonen tillater det, skal deler av den kortsiktige likviditeten forvaltes etter en forsiktig forvaltningsstrategi.

Dette reglementet skal legge til rette for at finansieringskostnaden over tid blir lavest mulig. Fylkeskommunen skal ha en lav risikoprofil, slik at svingninger i finansmarkedene påvirker fylkeskommunens finansielle stilling i så liten grad som mulig.

1.2 Rapportering

Fylkesrådmannen skal minst to ganger i året legge frem rapporter for fylkestinget som viser status for fylkeskommunens finansforvaltning. I tillegg skal det etter årets utgang legges frem en rapport for fylkestinget som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

1.2.1 Tidspunkt for rapportering

Årsrapport, legges frem sammen med behandlingen av årsregnskapet.
Tertialrapportering pr april og august.

1.2.2 Innhold i rapporteringen

Det skal rapporteres separat rapportering for midler behandlet i reglementets punkt 2, 3 og 4.

Rapporteringen skal inneholde en beskrivelse og vurdering av:

- a) Aktiva
 - Sammensetningen av aktiva
 - Markedsverdi, samlet og fordelt på de ulike typer aktiva
 - Vesentlige endringer i risikoeksponering
 - Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
 - Markedsrenter og egne rentebetingelser

- b) Passiva
 - Sammensetning av passiva
 - Løpetid for passiva
 - Verdi, samlet og fordelt på de ulike typer passiva
 - Vesentlige markedsendringer
 - Endringer i risikoeksponeringen
 - Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
 - Markedsrenter og egne rentebetingelser

1.2.3 Håndtering av avvik fra finansreglementet

Dersom det oppstår avvik fra reglene i finansreglementet, skal avviket følges opp og ”lukkes” så raskt som mulig. I slike tilfeller skal en også vurdere eventuelle merkostnader ved en forsert ”lukking” av avviket. Rebalansering eller lukking av avviket kan i slike tilfeller foregå over en periode på inntil 12 måneder.

Alle avvik fra reglene i finansreglementet rapporteres løpende til Fylkesutvalget.

2 Plassering og forvaltning av kortsiktig likviditet

Med likvider menes kontanter, bankinnskudd og verdipapirer med en gjenstående løpetid på 3 mnd eller kortere¹.

2.1 Formålet med forvaltningen

Fylkeskommunen skal ved plassering og forvaltning av kortsiktig likviditet:

- Til enhver tid ha tilstrekkelig likviditet for å dekke løpende forpliktelser
- Maksimere avkastningen gitt de rammer som gis i henhold til punkt 2.2 og 2.3.

For fylkeskommunen er kravet til lav likviditetsrisiko viktigere enn ønsket om høyere avkastning for den kortsiktige likviditeten. Likviditeten skal tilsvare det nivå som fylkesrådmannen anser som nødvendig for til enhver tid å dekke fylkeskommunens løpende forpliktelser.

Det skal foreligge en løpende prognose for utviklingen i fylkeskommunens likviditetsbehov for de neste 12 måneder. Forvaltningen av fylkeskommunens likvide midler skal baseres på denne prognosen. Fylkeskommunens likvide midler vil bestå av følgende deler:

- *Grunnlikviditet*; som skal sikre det behov for likviditet som oppstår som følge av tidsforskjellen mellom inn- og utbetalinger. Fylkeskommunen skal til enhver tid holde en grunnlikviditet som er like stor som forventet likviditetsbehov de neste 30 dager. All likviditet utover dette utgjør overskuddslikviditet.
- *Overskuddslikviditet*: Midlertidig overskuddslikviditet bestående av likvide midler utover den nødvendige grunnlikviditeten.

2.2 Generelle rammer og begrensninger for forvaltningen

Fylkeskommunen kan benytte følgende aktivaklasser med rammer ved plassering og forvaltning av kortsiktig likviditet:

Fordeling	Minimum	Nøytral	Maksimum	Avkastningskrav
Innskudd i bank	30 %	50 %	100 %	3 mnd NIBOR + 0,5%
Pengemarkedsfond med lav risiko ²	0 %	50 %	80 %	3 mnd NIBOR + 0,5%

2.2.1 Finansielle derivater

Det åpnes ikke for å benytte finansielle derivater i forbindelse med forvaltningen av fylkeskommunens kortsiktige likviditet.

¹ Ref. Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning

² Bransjestandard, VFF (Verdipapirfondenes forening)

2.3 Finansiell risiko

2.3.1 Likviditetsrisiko

Kun finansforetak som har konsesjon etter Lov om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) samt verdipapirforetak som har konsesjon etter lov om verdipapirhandel (verdipapirhandeloven) i kan benyttes.

Matrise som viser antall bankdager nødvendig for å frigi kortsiktige likviditetsplasseringer	Kortsiktig likviditet
Innskudd i bank uten bindinger	0 bankdager
Pengemarkedsfond med lav risiko	2 bankdager

2.3.2 Renterisiko

Fylkeskommunens renterisiko når det gjelder den kortsiktige likviditeten anses å være svært begrenset som følge av fordelingen av likviditeten i henhold til punkt 2.2.

2.3.3 Kredittrisiko

Fylkeskommunen kan plassere midler i verdipapirfond³ som investerer i verdipapir utstedt eller garantert av:

- Den norske stat, kommuner eller fylkeskommuner
- Finansinstitusjoner

2.3.4 Motpartsrisiko

Fylkeskommunens bankinnskudd skal kun plasseres i Norge. Fylkeskommunens bankinnskudd skal ikke kunne utgjøre mer en 5 % av en enkelt banks forvaltningskapital.

Fondsforvaltere av pengemarkeds- og obligasjonsfond skal være regulert av og underlagt offentlig tilsyn av en EØS-stat. Fylkeskommunens plasseringer i fond skal ikke kunne utgjøre mer en 5 % av de respektive fonds forvaltningskapital.

2.3.5 Valutarisiko

Alle plasseringer vedrørende den kortsiktige likviditeten skal utføres på konto eller fond med rente- og kursnotering i norske kroner.

2.3.6 Administrasjonsrisiko

Den skal være lav. Trøndelag fylkeskommune skal forholde seg til velkjente finansforetak.

2.4 Rutiner for rapportering

Utføres i henhold til punkt 1.2.

³ Bransjestandard, VFF

3 Langsiktige finansielle aktiva

Langsiktige finansielle aktiva i Trøndelag fylkeskommune (TRFK) er ensbetydende med penger fylkestinget har vedtatt avsatt på fond og som ikke er ment å brukes i driften.

Plassering og forvaltning skiller seg fra punkt 2 ved at forvaltningen av disse midlene ikke er utslagsgivende for fylkeskommunens tjenesteproduksjon på kort sikt. Fylkeskommunen skal ved slik forvaltning fokusere på langsiktig avkastning og mindre på kortsiktige svingninger. Det skal likevel ikke tas finansiell risiko som anses vesentlig⁴.

3.1 Formålet med forvaltningen

Overordnet målsetting er å maksimere den langsiktige avkastningen innenfor de rammer og begrensninger reglementet for finans- og gjeldsforvaltningen gir.

Det vises for øvrig til fondenes vedtekter.

3.2 Generelle rammer og begrensninger for forvaltningen

Fylkeskommunen kan benytte følgende aktivaklasser med rammer ved plassering og forvaltning av fondene i kapittel 3:

Fondets fordeling av investeringer	Minimumsvekt	Nøytralvekt	Maksimumsvekt	Avkastningskrav
Bankinnskudd	0 %	25 %	100 %	3 mnd NIBOR + 0,5%
Sertifikater og pengemarkedsfond	0 %	25 %	100 %	ST1X
Obligasjoner og obligasjonsfond	0 %	25 %	70 %	ST4X
Sum rentebærende papirer		75 %		
Alternative investeringer:				
Aksjefond	0 %	25 %	30 %	50% OSEBX 50% MSCI World
SUM		100 %		

3.2.1 Finansielle derivater

Det åpnes ikke for å benytte finansielle derivater i forbindelse med forvaltningen av fondene.

3.3 Finansiell risiko

3.3.1 Likviditetsrisiko

Fondenes investeringer skal til en hver tid være av en slik karakter at det muliggjør uttak av realavkastningen på de tidspunkter som er ønskelig.

⁴ Jmf kommuneloven § 52 nr. 3

3.3.2 Renterisiko

Fondenes renterisiko styres ved at ingen enkelt investeringer direkte eller indirekte i rentemarkedet skal ha en rentebinding (durasjon) over 10 år. Gjennomsnittet for porteføljen skal ikke overstige 5 år.

3.3.3 Kredittrisiko

Fondet kan investere i rentebærende verdipapir eller fond som investerer i slike papirer utstedt eller garantert av:

- Den norske stat, statsforetak, kommuner eller fylkeskommuner
- Finansinstitusjoner
- Industrieforetak med kredittvurdering fra Standard & Poors eller Moody's med minimum følgende vurdering:

Selskap:	Kortsiktig rating	Langsiktig rating
Standard & Poors	A-3	BBB-
Moody's	P-3	Baa3

Det vil si med «investment-grade» eller tilsvarende kredittkvalitet.

3.3.4 Motpartsrisiko

Fondets motpartsrisiko begrenses ved at ingen investeringer skal utgjøre mer enn 10 % av fondets forvaltningskapital.

Fondsforvaltere for pengemarkeds- og obligasjonsfond skal være regulert av, og underlagt offentlig tilsyn av en EØS-stat. Fylkeskommunens plasseringer i fond skal ikke kunne utgjøre mer en 10 % av de respektive verdipapir-, fonds- eller banks forvaltningskapital.

3.3.5 Risiko i aksjemarkedet

Fondet kan i henhold til punkt 3.2 være investert med inntil 30 % i aksjefond. Spredningen mellom forvaltere ivaretas gjennom punkt 3.3.4.

3.3.6 Valutarisiko

Inntil 25 % av fondets plasseringer kan utføres med verdifastsettelse i annen valuta enn norske kroner (NOK). For ytterligere å redusere valutarisikoen skal ingen enkelt valuta utgjøre mer en 15 % av fondets verdi. Skal investeringer utføres i annen valuta enn NOK, kan følgende benyttes; EUR, USD, JPY, SEK og DKK.

3.3.7 Administrasjonsrisiko

Den skal være lav. Trøndelag fylkeskommune skal forholde seg til velkjente finansforetak

3.4 Rutiner for rapportering

Utføres i henhold til punkt 1.2.

4 Forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler

4.1 Formål med forvaltningen

Formålet med forvaltningen av gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler er, innenfor det risikonivå som følger av punkt 4.2 og 4.3, å skaffe fylkeskommunen finansiering til lavest mulig rentekostnad.

Det er en grunnleggende antagelse at rentekurven i et lengre perspektiv er stigende. Dette medfører i hovedsak at lån med lengre løpetider normalt vil ha høyere rentekostnader enn tilsvarende lån med kort løpetid. En kortsiktig innlånsstrategi medfører konservativt anslått ca. 0,5 – 1,0 % -poeng årlig lavere finansieringskostnader enn langsiktige lån.

En strategi med mange lån og med kort løpetid vil i perioder kunne medføre vanskeligheter med hensyn til refinansiering av lånene. I tillegg kan det også være risiko for at refinansieringen må gjennomføres på et betydelig høyere rentenivå enn tidligere antatt. For å redusere risikoen for manglende refinansiering åpnes det for å kunne ta opp lån med løpetid inntil 15 år.

4.2 Generelle rammer og begrensninger for forvaltningen

Generelt skal følgende gjelde:

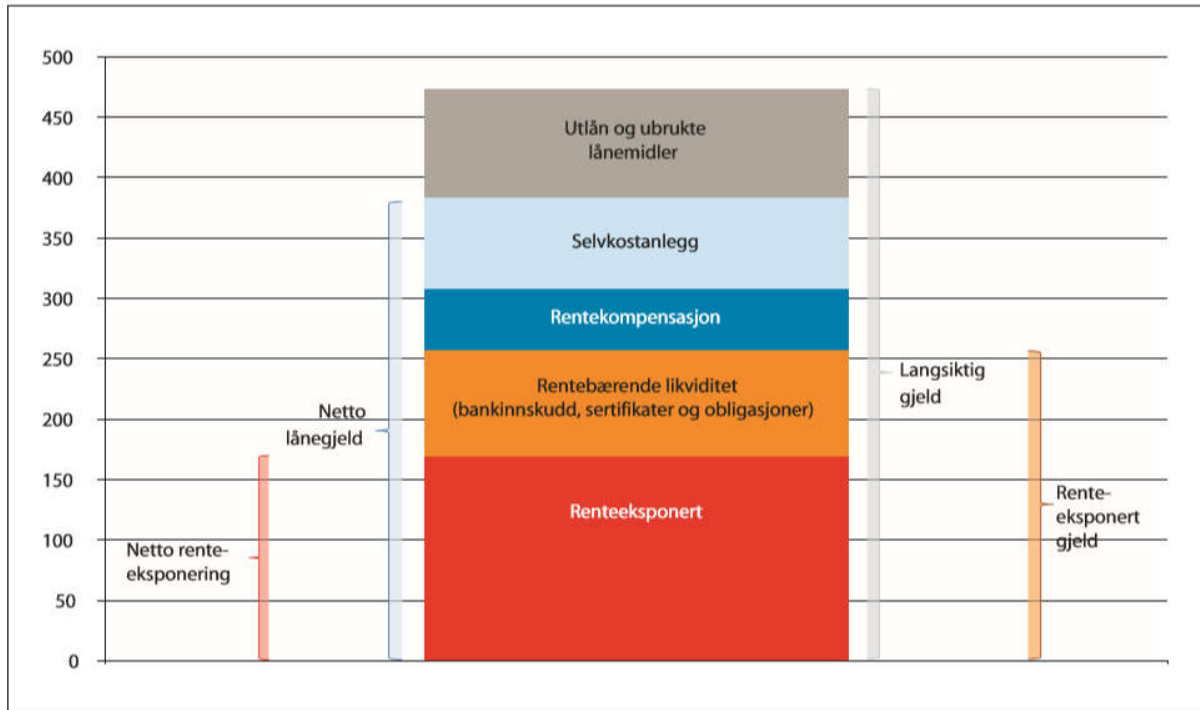
- Ett enkelt lån skal ikke utgjøre mer enn 25% av den samlede låneporteføljen, eller maksimalt 1 milliarder kroner.
- Lån med forfall inntil 1 år fram i tid skal maksimalt utgjøre 40% av den samlede låneporteføljen.
- Lån kan kun tas opp i norske kroner, med fast eller variabel rente. Lån kan tas opp som annuitetslån, serielån og lån uten avdrag (bullet).
- Lån kan tas opp i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i sertifikat- og obligasjonsmarkedet.
- Gjennomsnittlig varighet/rentebinding på låneporteføljen skal være mellom 2 og 8 år.
- Maks sikringsgrad (inkludert rentekompensasjon) skal ikke utgjøre mere enn 100% av rentekspontert gjeld til enhver tid.
- Andelen lån med fast rente skal minimum være 20%.
- Flytende rente defineres med rentebinding kortere enn ett år.

4.2.1 Finansielle derivater

For å oppnå ønsket rentebinding, gis det anledning til å ta i bruk rentebytteavtaler (SWAP). Rentesikringsinstrumentene kan benyttes i den hensikt å endre renteksponteringen for fylkeskommunens lånegjeld. Forutsetninger for å gå inn i slike kontrakter skal være at en totalvurdering av renteforventninger og risikoprofil på et gitt tidspunkt, tilsier at slik endring er ønskelig. Det er ikke tillatt å løsrive derivathandelen fra den øvrige finansforvaltningen, og kontraktene skal knyttes til underliggende lån eller låneportefølje.

Det åpnes for å benytte finansielle rentederivater i forbindelse med forvaltning og administrasjon av låneporteføljen, med en maksimal løpetid på 15 år. Det skal kun benyttes større banker med bred dokumentert erfaring innenfor dette området som motpart ved slike transaksjoner.

Ved beregning av nivå på rentesikring skal man trekke fra den del av gjelden som, av ulike årsaker, reduserer renteksponeringen for Trøndelag fylkeskommune, jfr. figur nedenfor. Rentebesikringsgraden måles som summen av fastrenteandel over 1 år og rentekompensasjon. Maks sikringsgrad (inkludert rentekompensasjon) skal ikke utgjøre mere enn 100% av renteksponert gjeld til enhver tid.

Figur 11.11 Kommunesektorens langsiktige gjeld og renteksponering ved utgangen av 2016. Mrd. kroner.

Kilde: Kommuneproposisjonen 2018

4.2.2 Lånefondets rente og bufferoppbygging

Et regime med kortsiktig finansiering vil være utfordrende med hensyn på budsjettering av finanskostnader. Fylkesrådmannen foreslår derfor for fylkestinget hvilken rente lånefondet skal budsjettere med i kommende år. Dette skal gjøres i forbindelse med utarbeidelsen av neste års økonomiplan og med utgangspunkt i forventede renteprognoser kommende år. Den budsjetterte renten vil ta utgangspunkt i en forventet markedsrente, med tillegg av en sikkerhetsmargin.

Denne måten å budsjettere renten på, vil i et normalrenteregime medføre mulighet for oppbygging av en bufferkapital. Bufferkapitalen skal benyttes til å utjevne lånefondets rente i forbindelse med betydelige svingninger i den kortsiktige renten. Bufferkapital kan ikke nyttes til andre formål. Ved sikring av rentene kan rentebufferfondets størrelse tilpasses den andelen som ikke er sikret.

Endring av rentebufferfondets størrelse og handlingsregler gjøres av Fylkestinget i forbindelse med vedtaket av økonomiplanen.

4.3 Finansiell risiko

Fylkeskommunens gjeldsforvaltning skal ivaretas slik at fylkeskommunen ikke påføres vesentlig finansiell risiko.

4.3.1 Likviditetsrisiko - refinansieringsrisiko

Fylkeskommunen er en attraktiv debitor i det norske lånemarkedet. Finansreglementet må imidlertid ta høyde for at det norske kapitalmarkedet kortsiktig kan være ute av stand til å gi fylkeskommunen finansiering. Fylkesrådmannen gis av den grunn fullmakt til å etablere en trekkfasilitet ved behov. Størrelsen på trekkfasiliteten skal tilsvare fylkeskommunens nivå for maks innenfor 3 mnd.

4.3.2 Renterisiko

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader. Rentederivater kan ha en løpetid på inntil 15 år.

4.3.3 Kredittrisiko

Fylkeskommunen godkjenner følgende kredittrisiko

- Banker og kredittforetak regulert av og underlagt offentlig tilsyn av en EØS-stat
- Norsk eller utenlandsk verdipapirforetak regulert av og underlagt offentlig tilsyn av en EØS-stat.

4.3.4 Motpartsrisiko

Fylkeskommunen godkjenner følgende motparter

- Banker og kredittforetak regulert av og underlagt offentlig tilsyn av en EØS-stat
- Norsk eller utenlandsk verdipapirforetak regulert av og underlagt offentlig tilsyn av en EØS-stat.

4.3.5 Valutarisiko

Fylkeskommunen skal finansiere seg i norske kroner, og vil følgelig ikke ha valutarisiko i denne porteføljen.

4.3.6 Administrasjonsrisiko

Den skal være lav. Trøndelag fylkeskommune skal forholde seg til velkjente finansforetak.

4.4 Metode og rutine for opptak av lån

Tidspunktet for låneopptak skal vurderes mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett og forventninger om framtidig renteutvikling.

Ved låneopptak skal tilbudsinnbydelse rettes til minimum 3 aktører. Prinsippet om konkurrerende bud kan fravikes ved låneopptak i statsbank (f.eks. i Husbanken). Fylkeskommunen skal ha gode rutiner for oppbevaring av dokumentasjon knyttet til gjeldsporteføljen.

4.5 Benchmarking av låneporteføljen

Finansreglementet legger opp til en miks av fast- og flytende rente. Fylkeskommunens lånerente vil bli benchmarket mot en referanserente som består av 3M-niborrente (40% vekt) og 5-års fastrente (60% vekt).

4.6 Øvrige finansavtaler

Fylkeskommunen kan inngå finansavtaler i de tilfeller fylkeskommunen ikke har spesiell kompetanse ved administrasjon, kjøp, vedlikehold, drift og avhending knyttet til dette, eller at det ut fra en økonomisk betraktning er formålstjenelig å inngå finansieringsavtaler.

4.7 Rutiner for rapportering

Utføres i henhold til punkt 1.2.

5 Fullmakter

Innenfor de retningslinjer som følger av dette reglement delegeres følgende fullmakter til fylkesrådmannen:

- Gjennomføre opptak av lån etter lovlig fattet vedtak av fylkestinget, herunder valg av långiver/finansieringskilde, rentevilkår og øvrige betingelser
- Pantsette aktuelle eiendeler som sikkerhet for låneopptak
- Gjennomføre refinansiering av eksisterende lån
- Forestå den løpende forvaltningen av kommunens likvide midler, herunder:
 - inngå avtale om kjøp og salg av verdipapirer
 - inngå avtaler om kjøp og salg av andeler i verdipapirfond
 - foreta plasseringer på særvilkår
- Inngå nødvendig avtale om ekstern bistand til nødvendig styrking av fylkeskommunens finanskompentanse, herunder
 - avtaler om generell finansiell rådgivning
 - Inngå avtaler om bruk av rentesikringsinstrumenter innenfor de begrensninger som følger av avsnitt 4

Fylkesrådmannen kan videredelegere myndigheten.

6 VEDLEGG

6.1 Definisjoner

Administrasjonsrisiko

Knyttet til rutiner internt hos fylkeskommunen eller hos motpart

Aksjeindeksobligasjon

Verdipapirprodukt hvor innskudd bindes en bestemt periode. Investor er garantert hele innskudd tilbake samt hele eller deler av aksjeavkastningen

Aksjer

Verdipapir utstedt fra private bedrifter eller offentlige institusjoner, hvor kjøp gir eierandel

Aktiv forvaltning

Forvalter velger selv verdipapirer til en portefølje på bakgrunn av egne analyser og vurderinger for derigjennom å oppnå høyere avkastning enn en sammenlignbar portefølje

Aktivaklasser

Samlebetegnelse på ulike typer verdipapir som har de samme egenskapene, eksempelvis aksjer, obligasjoner og pengemarked

Allokering

Fordeling av de midler som skal investeres på ulike markeder og aktivaklasser

Avkastningskrav

Nedre grense for ønsket avkastning

Benchmark

Sammenlignbar portefølje, referanse

Derivat

Samlebetegnelse på kontrakter basert på verdien av et sett underliggende (fysiske) aksjer, obligasjoner eller indekser. De viktigste former er futureskontrakter og opsjoner.

Diskresjonær forvaltning

Forvaltningsform hvor forvalter konstruerer og handler i en portefølje basert på kundens ønsker

Diversifisere

Spre eller redusere risiko gjennom å kombinere aktiva med ulik risikoegenskaper

Durasjon

Et mål som uttrykker gjennomsnittlig løpetid for en obligasjon, definert som et vektet snitt av årlige rentekuponger og pålydende verdi. Begrepet uttrykker korrigert løpetid, og derigjennom obligasjonsprisens følsomhet for rentendringer

Fond

Portefølje bestående av eksempelvis aksjer hvor flere investorer kan eie andeler

Hedgefond

Forvaltningsprodukt som kan kombinere ulike aktivaklasser og som kan benytte ulike investeringsstiler for å oppnå stabil avkastning med lav risiko

Implementering

Fysisk kjøp av andeler i verdipapirfond

Indeks

Vektet verdi/ forholdstall for alle/ deler av eksempelvis aksjer på en børs. Indeksen angir den gjennomsnittlige avkastningen for de aktiva som inngår i indeksen.

Indeksforvaltning

Se passiv forvaltning

Inflasjon

Betegnelse som angir med hvilken størrelse i prosent det generelle prisnivået på varer og tjenester øker med

Information Ratio

Mål som uttrykker en forvalters dyktighet til å skape avkastning ut over benchmark, definert som meravkastning dividert på relativ risiko

Investeringspolicy

Dokument som beskriver en rekke forhold omkring en investering, eksempelvis avkastnings- og risikovurderinger, landfordelinger og valutaforhold

Investeringsportefølje

Faktisk fordeling i en portefølje mellom ulike aktivaklasser

Investeringsstrategi

Strategi som beskriver hvordan samlede midler skal investeres i ulike markeder og aktivaklasser

Investment grade

Beskrivelse av kredittkvalitet. Rating fra AAA til BBB blir kalt for «Investment grade», noe som betyr at det er ganske sannsynlig at selskapet kan betale tilbake skyldig beløp.

Kredittrisiko

Risiko knyttet til det å lide tap på grunn av at utsteder av et verdipapir eller motparten ikke oppfyller sine forpliktelser

Likviditet

Begrep som uttrykker grad av enkelhet og hurtighet et aktiva kan omsettes til kontanter

Likviditetsrisiko

Knyttet til at midler ikke kan omformes til kontanter i løpet av en rimelig tidsperiode

Markedsrisiko

Knyttet til tap som følge kurssvingninger i de markedene fylkeskommunene er eksponert i.

Meravkastning

Differansen mellom avkastningen i en faktisk portefølje og avkastningen på en nærmere definert referanseportefølje

MSCI Word Index

En global markedsindeks som måler avkastningen på aksjer.

NOK

Norske kroner

Obligasjon

Rentepapir utstedt av private bedrifter eller offentlige institusjoner. Utsteder forplikter seg til å betale kjøper bestemte årlige beløp (kuponger) samt pålydende ved endelig innløsning

OSEBX

Oslo Børs's hovedindeks

Passiv forvaltning

Forvalter søker å oppnå avkastning og risiko som en sammenlignbar portefølje eller indeks

Pengemarked

Rentepapir som har innløsning innen ett år. Slike kortsiktige aktiva har høy likviditet og kan ha relativt lav risiko

Portefølje

Samling av ett eller flere enkeltaktiva eksempelvis enkeltaksjer

Rebalansering

Transaksjon som følge av at de ulike elementene i porteføljen utvikler seg ulikt over tid. Dette medfører at de relative vektene beveger seg bort fra normalposisjon

Referanseindeks

Se indeks

Relativ risiko

Risiko målt ved svingninger rundt et gjennomsnitt uttrykt som et relativt mål. Slik risiko måles ofte som svingninger i forhold til en sammenlignbar portefølje eller indeks svingninger

Rentebærende papirer

Sertifikater (pengemarked) og obligasjoner

Rentekurve

Oppstår når en sammenligner renter for ulike tidshorisonter. Kurven danner utgangspunkt for prising av rentepapirer og påvirkes av forhold som forventninger, risiko knyttet til ulike tidshorisonter samt tilbud og etterspørsel i rentemarkedets ulike tidshorisonter

Renterisiko

Knyttet til at verdien av rentebærende verdipapirer endres dersom renten endres

Risikopremie

Avkastning ut over risikofritt alternativ

Standardavvik

Viser hvor mye verdien av en variabel kan ventes å svinge i fremtiden, basert på målinger av observerte verdier. Begrepet uttrykker svingninger rundt et gjennomsnitt.

Strategisk aktivaallokering

Fordeling av en porteføljes aktivaklasser hvor hver klasse uttrykkes som et prosenttall. Begrepet representerer porteføljes normalposisjon

Stresstest

Økonomisk tilstand uttrykt ved flere ekstreme hendelser som sammen vil påvirke en porteføljes verdi i sterk negativ retning

Systematisk risiko i aksjemarkedet

Knyttet til tap som følge av at de aktuelle aksjemarkeder fylkeskommunen er eksponert mot vil stige eller falle på kort og/ eller lang sikt

ST1X

Det er en 3 mnd statsobligasjonsindeks som ofte blir brukt som referanseindeks (benchmark) for plasseringer i pengemarkedet. Dette er en offentlig indeks med daglige noteringer på Oslo Børs.

ST4X

Statsobligasjonsindeks med fast durasjon på 3 år.

Swapavtale og swaprente

Rentebytteavtale, hvor renten mellom to løpetider byttes

Taktisk aktivaallokering

Fordeling av en porteføljes aktivaklasser hvor hver klasse uttrykkes med øvre og nedre grense for tillatt andel av totalportefølje

Terminkontrakt

Avtale om levering av en eiendel eller dens pengeverdi på et forhåndsbestemt tidspunkt hvor pris avtales ved kontraktsinngåelse

Transaksjonskostnad

Kostnader forbundet med kjøp og salg av verdipapir og verdipapirfond

Ussystematisk risiko i aksjemarkedet

Knyttet til at et enkelt investeringsobjekt vil stige eller falle i verdi i forhold til markedet på kort og/ eller lang sikt

Valutarisiko

Knyttet til tap som følge av kurssvingninger i valutamarkedet

Verdipapir

Betegnelse på ulike aktiva, eksempelvis aksje, obligasjon eller pengemarked

Verdipapirfond

Se fond

VFF

Verdipapirfondenes forening

Volatilitet

Betegnelse på risiko, dvs grad av svingninger rundt et gjennomsnitt